

Bulgaria

Erikoistuomioistuimet - Bulgaria

Tässä osiossa annetaan tietoja Bulgarian oikeusjärjestelmään sisältyvistä erityistuomioistuimista.

Bulgariassa ei ole työ-, meri- tai kauppaoikeuden alan tai muiden alojen erityistuomioistuimia.

Hallintotuomioistuimet

Bulgarian tasavallan hallintotuomioistuinjärjestelmä perustettiin vuonna 2006, jolloin hyväksyttiin uusi hallintoprosessilaki (*Administrativnoprotsesualen kodeks*). Tuomioistuinjärjestelmä koostuu 28:sta maakuntatason hallintotuomioistuimesta sekä korkeimmasta hallinto-oikeudesta (*Varhoven administrativen sad*).

Hallintotuomioistuimet

 [Hallintotuomioistuinten](#) toimivalta kattaa kaikki seuraavissa tarkoituksissa vireille pannut asiat:

- hallinnollisten päätösten antaminen, muuttaminen, kumoaminen tai mitättömäksi julistaminen;
- hallintoprosessilain nojalla tehtyjen sopimusten julistaminen mitättömäksi tai kumoaminen;
- puolustautuminen hallinnon aiheettomilta toimilta ja laiminlyönneiltä;
- puolustautuminen laittomasti pakkokeinoin tapahtuvalta täytäntöönpanolta;
- hallintoviranomaisen tai -virkamiehen lainvastaisesta päätöksestä, toimesta tai laiminlyönnistä johtuvan vahingon korvaaminen;
- pakkokeinoin tapahtuneesta täytäntöönpanosta johtuvan vahingon korvaaminen;
- hallintotuomioistuinten antamien tuomioiden julistaminen mitättömäksi tai pätemättömäksi tai kumoaminen;
- hallintoprosessilain nojalla tehtyjen hallinnollisten päätösten virheellisuuden toteaminen.

Kuka tahansa voi panna vireille asian, jonka tarkoituksena on saada selville hallinnollisen oikeuden tai oikeudellisen suhteen olemassaolo tai puuttuminen, jos hän on asianosainen eikä muuta oikeuskeinoa ole käytettävissä.

Yksittäisiä hallinnollisia päätöksiä koskevat valitukset käsitellään siinä hallintotuomioistuimessa, jonka tuomiopiirissä kiistanalaisen hallinnollisen päätöksen antaneen viranomaisen alueellinen yksikkö sijaitsee tai jonka alueella sijaitsee kantajan kotipaikka, nykyinen asuinpaikka tai toimipaikka. Asia käsitellään siinä hallintotuomioistuimessa, jonka alueella kiistanalaisen hallinnollisen päätöksen antaneen viranomaisen kotipaikka sijaitsee, silloin kun

1. päätös on osoitettu useammalle henkilölle, joiden kotipaikka tai nykyinen asuinpaikka sijaitsee muualla kuin päätöksen antaneen viranomaisen alueellisen yksikön sijaintipaikassa;
2. kiistanalaisen päätöksen antaneella viranomaisella ei ole alueellista yksikköä.

Yleisiä hallinnollisia päätöksiä koskevat valitukset käsitellään siinä hallintotuomioistuimessa, jonka tuomiopiirissä kiistanalaisen hallinnollisen päätöksen antaneen viranomaisen kotipaikka sijaitsee.

Jos kyseinen kotipaikka on ulkomailla, asia käsitellään Sofian hallintotuomioistuimessa.

Vahingonkorvauskanteet käsitellään kantajan kotipaikan tai toimipaikan mukaan määräytyvässä tuomioistuimessa silloin, kun ne liittyvät 1–4 kohdassa mainittuun riita-asiaan.

Jos toimivaltainen tuomioistuin ei voi ratkaista asiaa, korkein hallinto-oikeus määrää asian siirrettäväksi johonkin toiseen saman oikeusasteen hallintotuomioistuimeen.

Mikään hallinnollinen päätös, jolla pannaan suoranaisesti täytäntöön kansallista ulko-, puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa, ei voi olla oikeudellisen muutoksenhaun kohteena, paitsi jos laissa toisin säädetään.

Korkein hallinto-oikeus

Korkein hallinto-oikeus käsittelee

1. muita viranomaispäätöksiä kuin kaupungin- ja kunnanvaltuustojen antamia päätöksiä vastaan nostetut kanteet;
2. ministerineuvoston, pääministerin, varapääministerien ja ministerien antamia päätöksiä vastaan nostetut kanteet;
3. ylimmän tuomarineuvoston (*Vissh sadeben savet*) ratkaisuksista nostetut kanteet;
4. Bulgarian keskuspankin päätöksistä nostetut kanteet;
5. kassaatiovalitukset ja valitukset, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten päätöksiä;
6. asianosaisten tekemät valitukset päätöksistä ja määräyksistä;
7. valitukset, joissa pyydetään kumoamaan tuomioistuimen hallinnollisessa asiassa antama lopullinen päätös;
8. muista päätöksistä nostetut, laissa säädetyt kanteet.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on kollegioita, joita johtaa puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Nämä voivat toimia puheenjohtajina eri tuomarikokoonpanoissa asianomaisessa kollegiossa. Kollegiot puolestaan ovat jakautuneet jaostoiksi.

Muut erityistuomioistuimet

Sotatuomioistuimet

Sotatuomioistuinten historia alkaa 1. heinäkuuta 1879. Sotatuomioistuinten uudelleenorganisointi toteutettiin vuonna 1956, ja sen perustana olivat varuskuntien sijoituspaikkakunnat (Sofian, Plovdivin, Slivenin, Varnan ja Plevenin kaupungit). Sotatuomioistuimet sijaitsevat edelleen näissä kaupungeissa.

Sotatuomioistuin (*Voenen sad*)

[Sotatuomioistuimet](#) tutkivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimina sellaisia rikoksia koskevia rikosasioita, joita ministeriöiden ja virastojen palveluksessa olevat sotilashenkilöt tai kenraalit, upseerit, aliupseerit ja sotilaat taikka puolustusministeriön, Bulgarian armeijan, puolustusministeriön alaisten elinten, kansallisen turvallisuuspalvelun ja kansallisen tiedustelupalvelun palveluksessa olevat siviilihenkilöt ovat tehneet tehtäviensä hoidon yhteydessä. Toisen oikeusasteen tuomioistuimena sotatuomioistuinten käsittelemissä asioissa on sota-oikeudellinen muutoksenhakutuomioistuin (*Voenna-apelativen sad*). Sotatuomioistuinten toimivalta määritetään rikosprosessilaissa (*Nakazatelnoprotsesualen kodeks*). Ne vastaavat asemaltaan maakuntatuomioistuimia. **Sotaoikeudellinen muutoksenhakutuomioistuin** käsittelee ainoana tuomioistuimena kaikki Bulgarian sotatuomioistuinten päätöksistä tehdyt valitukset.

Erityisrikostuomioistuin

Erityisrikostuomioistuin (*Spetsializiran nakazatelen sad*) perustettiin oikeuslaitosta koskevan lain muuttamisesta ja täydentämisestä annetulla lailla, joka on julkaistu Bulgarian virallisessa lehdessä N:o 1/2011. Tämä tuomioistuin on ainoa laatuaan Bulgariassa, ja se vastaa maakuntatuomioistuinta. Erityisrikostuomioistuimen toimipaikka on Sofiassa, ja sen toimivalta määritellään laissa. Rikosprosessilain 411a §:ssä luetellaan tyhjentävästi rikokset, jotka kuuluvat erityisrikostuomioistuimen toimivaltaan. Ne ovat pääasiassa järjestäytyneiden rikollisjärjestöjen tekemiä tai niiden lukuun tehtyjä rikoksia.

Erityisrikostuomioistuin koostuu tuomareista, ja sitä johtaa puheenjohtaja.

[Rikosoikeudellinen erityismuutoksenhakutuomioistuin](#) (*Apelativen spetsializiran nakazatelen sad*) käsittelee valitukset, jotka koskevat erityisrikostuomioistuimen tekemiä päätöksiä. Sen toimipaikka on Sofiassa.

Rikosoikeudellisessa erityismuutoksenhakutuomioistuimessa on useita tuomareita, ja sitä johtaa puheenjohtaja. Rikosoikeudellisen erityismuutoksenhakutuomioistuimen päätöksistä voi valittaa korkeimmalle [kassaatioistuimelle](#) (*Varhoven kasatsionen sad*), jolla on ylin toimivalta rikosoikeudellisissa asioissa.

Bulgarian kauppaja- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin

Bulgarian kauppaja- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin ratkaisee siviiliasiat sekä sopimusten puutteellisuuksia tai uusiin olosuhteisiin mukauttamista koskevat riita-asiat silloin, kun ainakin toisen osapuolen kotipaikka on Bulgariassa.

Se on vahvistanut asemaansa Bulgarian tärkeimpänä välityselimenä, ja sen erittäin ammattimainen toiminta oikeudellisten kiistojen ratkaisemisessa on herättänyt luottamusta. Bulgarian kauppaja- ja teollisuuskamarin välitystuomioistuin ratkaisee vuosittain yhteensä 250–300 kansainvälistä tai kotimaista asiaa. Kotimaisista asioista 82 prosenttia käsitellään 9 kuukauden kuluessa ja kansainvälisistä asioista 66 prosenttia 12 kuukaudessa.

Lisäksi [välitystuomioistuin](#) pyrkii aktiivisesti parantamaan välimiesmenettelyä koskevaa lainsäädäntöä. Välimiesmenettelyn ulkopuolelle jäävät ainoastaan asiat, jotka koskevat kiinteään omaisuuteen liittyviä esineoikeuksia, elatusapua, työsuhteeseen liittyviä oikeuksia, moraalisia oikeuksia ja perheoikeutta.

Oikeudellinen tietokanta

Tuomioistuinten verkkosivut

Jokaisella Bulgarian tuomioistuimella on verkkosivusto. Saatavilla on tietoja tuomioistuimen rakenteesta, toiminnasta ja asioista, joita tuomioistuin parhaillaan käsittelee tai joiden käsittelyn se on saattanut päätökseen, sekä muita hyödyllisiä tietoja.

[Ylimmän tuomarineuvoston](#) verkkosivustolla on yksityiskohtainen luettelo Bulgarian tuomioistuimista, niiden osoitteet ja verkkosivustot (vain bulgariaksi).

Tuomioistuinten päätökset julkaistaan välittömästi niiden antamisen jälkeen asianomaisen tuomioistuimen verkkosivustolla, noudattaen [henkilötietosuojalain](#) ja [turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaa koskevan lain](#) vaatimuksia.

Kun on kyse asioista, jotka koskevat yksityishenkilöiden henkilötietoja tai terveydentilaa, asianomaiset päätökset julkaistaan ilman perusteluosaa.

Hyödyllistä lisätietoa löytyy seuraavilta verkkosivuilta:

- [Korkein hallinto-oikeus](#)
- [Sotatuomioistuin](#)
- Bulgarian kaupp- ja teollisuuskamarin [välitystuomioistuin](#)
- [Kansainvälinen välitystuomioistuin](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/05/2020